



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Mateřská škola Bystré

Obránců míru 382, 569 92 Bystré u Poličky

Identifikátor: 600 099 601

Zřizovatel: Obec Bystré, MěÚ, Na Podkově 2, 569 92 Bystré u Poličky

Školský úřad Svitavy, Lanškrounská 2, 568 02 Svitavy

Termín konání orientační inspekce: 23. a 24. března 2000

Čj.	104 139/00-1164
Signatura	oj4at112

CHARAKTERISTIKA PŘEDŠKOLNÍHO ZAŘÍZENÍ

Původní trojtřídní mateřská škola byla v r. 1978 přemístěna do nové pavilonové budovy postavené v akci „Z“. Od 1. září 1999 z důvodu poklesu počtu dětí jsou v provozu pouze 2 třídy. Zbývající třída, která je v samostatném traktu, je 2x týdně pronajímána ZUŠ Bystré k vedení tanečního kroužku. V samostatném pavilonu je umístěna školní jídelna MŠ a ředitelna školy a s patrovým pavilonem, kde jsou třídy umístěny, je spojena dlouhou a velmi chladnou spojovací chodbou. V současné době probíhají objektu MŠ stavební práce. Budují se byty pro 8 rodin. Podmínky provozu MŠ a potřeba úpravy vnitřních a vnějších prostor na přechodnou dobu respektují v rámci možností zájmy zřizovatele spojené s touto výstavbou.

Do MŠ je pro školní rok 1999 - 2000 zapsáno 47 dětí. Spádovou oblastí je město Bystré a obec Nedvězí. Do tříd jsou děti rozděleny podle věku. Škola má stanovenou výjimku z počtu dětí ve třídě ze dne 15. listopadu 1999 do 30. června 2000. Provoz školy je od 6:45 do 15:45 hodin.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Řízené činnosti a spontánní činnosti

Předškolní výchova se ve školním roce 1999 - 2000 řídí Ročním programem školy a vychází z dosud platného Programu výchovné práce pro jesle a MŠ čj. 33 483/83-201. K její realizaci jsou vypracovávány převážně týdenní tematické plány, jejichž obsahová výchovně vzdělávací náplň je především zaměřena na vztah k přírodě, ke svému okolí a výchovu kladných charakterových vlastností. Z kontroly příprav učitelek a z rozborů zápisů v přehledech výchovné práce vyplývá, že jednotlivé vzdělávací složky jsou rovnoměrně zastoupeny. Jsou prostrídány v průběhu 14 dnů, přičemž v týdenním sledu je denně zařazena pouze jedna výchova. Tím není dostatečně vytvořen systém tematického plánování v jeho motivační posloupnosti a provázanosti. V zápisech jsou uváděny obsahy výchov a diferencované úkoly pro danou věkovou skupinu dětí. Zařazovány jsou spontánní činnosti, při nichž mají děti možnost výběru hry podle svých zájmů. Nejsou však dokladovány pohybové aktivity dětí (ranní cvičení, tělovýchovné chvilky). Pro dítě s odkladem školní docházky je vypracován individuální plán. Neboť má škola velmi málo informací o odborném posouzení jeho vývoje, jsou v něm vytyčeny úkoly především v oblasti pohybové. O ostatních dětech jsou vedeny záznamy (diagnostika). Jejich hodnota není zcela vypovídající o systematickém rozvoji osobnosti každého z nich.

S dětmi pracují 4 pedagogické pracovnice. Všechny mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Učitelkám byl od 1. října 1999 z důvodu nedostatku finančních prostředků zkrácen úvazek přímé výchovné práce na 0,96 % (30 hodin týdně). Ředitelka školy byla do funkce jmenována od 1. listopadu 1993. Jedna z učitelek absolvovala logopedický kurz a v MŠ provádí logopedickou prevenci. Tato činnost je v MŠ velmi účinná, neboť je prováděna za účasti rodičů a rodiče v této oblasti dobře spolupracují. Učitelky v průběhu pedagogické práce při spontánních a řízených činnostech projevovaly zájem o dítě, vytvářely atmosféru důvěry, klidu a citového zázemí. Mají osvojeny vhodné, některé i moderní metody (tvořivá dramatika, smyslová výchova) a formy práce. Dovedly navodit příjemné a podnětné prostředí, vzbudit u dětí zájem o činnost.

Prostorové podmínky ve třídách pro realizaci řízených činností jsou dobré. Celková vybavenost pomůckami a didaktickým materiálem je průměrná. K dispozici je dostatek kvalitní dětské i odborné literatury, pracovního a výtvarného materiálu, ale na provádění tělesné

výchovy je ve škole pouze velmi úzký sortiment nářadí. Jedna Polykarpova stavebnice je již velmi opotřebovaná a při jejím využívání by mohlo dojít i k poranění dětí (třísky). Rovněž vybavení k realizaci hudební výchovy je nedostatečné. Jeden klavír, který škola má, je umístěn ve zrušeném oddělení a k možnosti jeho využití musí být přerušeny činnosti ve třídě a děti musí procházet polovinou chladné chodby do dalšího pavilonu, kde klavír rovněž slouží potřebám ZUŠ. MŠ má pro obě třídy běžně k dispozici 1 kazetový radiomagnetofon (hifi věž), jehož technický stav je v současné době nevyhovující. Rytmické nástroje jsou ve škole zastoupeny dostatečně, ale nejsou dětem volně přístupné (uloženy v kabinetech). Pro spontánní činnosti je ve škole dostatek rozmanitých hraček. Asi polovina z nich je uložena tak, že tvoří denní nabídku pro děti, ostatní jsou uloženy ve skříních, či za závěsy. Přestože stabilní ložnice byly zrušeny (lehátka jsou skládána do dobře hygienicky zajištěného prostoru), jsou využívány pouze k pohybovým aktivitám, ke konstruktivním hrám s většími stavebnicemi a k některým řízeným činnostem. Chybí zde větší množství koutků pro námětové hry, pro pracovní činnosti i k odpočinku a intimitě dětí apod. Dosluhují také podlahové krytiny a koberce ve třídách. Celkově je vybavení velmi skromné.

Naopak velmi dobré jsou podmínky pro upevňování sebeobslužných, kulturních a hygienických návyků. Byla zaznamenána i jejich velmi dobrá úroveň. Každá třída má své vlastní sociální zázemí a přípravnou kuchyňku. Děti se mohou v nich s vědomím učitelek volně pohybovat. Strava a pitný režim je podáván v nerezových nádobách a dětmi, především staršími, je samostatně využíván. Estetice a kultuře stolování je již věnována menší pozornost.

Vzhledem k tomu, že se přibližně polovina dětí scházela v pozdějších ranních hodinách, učitelky variabilní organizací činností v průběhu dne regulovaly vyváženost spontánních a řízených činností, přičemž byly respektovány potřeby dětí předškolního věku (časové rozpětí podávání stravy, délka pobytu venku, diferencovaný odpolední odpočinek). V jednom případě byla zaznamenána pozdní doba podání svačiny od příchodu dítěte do MŠ (8:55 h) a tím nebyl stanovený denní režim v reálném průběhu dodržen.

Při řízených činnostech byly sledovány v jedné třídě pohybové aktivity, pracovní činnosti a matematické představy, ve druhé třídě pohybové aktivity a hudební výchova. V první třídě byly didaktické aktivity realizovány plynule s jednotlivými dětmi nebo skupinkami v delším časovém rozpětí v průběhu dopoledních hodin a spolu s ostatními činnostmi dne (ranní hry a činnosti podle volby dětí, ranní cvičení a pobyt venku) tvořily homogenní celek. Hudební výchova u starších dětí byla realizována jako společné zaměstnání. Promyšlená organizace jednotlivých částí, správný metodický postup, dostatek pomůcek pro všechny děti, střídání poloh a využití klavíru bylo dokladem velmi dobré pedagogické práce učitelky. Při ranním cvičení učitelky plně respektovaly věkové zvláštnosti a pohybové dovednosti dětí. Zdravotní cviky byly vybírány s rozmyslem a jejich provedení a zvládnutí dětmi byl věnován náležitý zřetel. Vhodně byla zařazována relaxace dětí s důrazem na správné dýchání.

Při spontánních činnostech však byla nabídka činností ze strany učitelek menší. Na tuto činnost se zvláště nepřípravují a nedochází zde pak k hlubšímu motivačnímu propojení s obsahem a úkoly probíhajícího tématu. Dobře však bylo využito příhodných momentů k opakování a procvičování již dříve získaných poznatků. V první třídě v době spontánních činností před pobytem venku si děti mohly vybrat hru nebo činnost, která je zajímala, a učitelka měla možnost se dětem věnovat individuálně.

Motivace řízených činností byla v obou třídách vynikající. Učitelky nejenže měly pro děti připraveno dostatek pomůcek a rozmanitých činností, ale i verbálními prostředky dovedly udržet jejich zájem po celou dobu činnosti. Využívaly pochvaly a povzbuzení. Úkoly byly přiměřené, diferencované a děti je úspěšně zvládaly. Při spontánních činnostech si děti podle svých zájmů vybíraly hry (konstruktivní hry, skládky, námětová hra v kuchyňce apod.)

a učitelky je pomáhaly rozvíjet slovem, pokynem či radou. Jejich vstupy do hry dětí byly nenásilné.

Vzájemné vztahy mezi dětmi, dětmi a učitelkami byly převážně přátelské, nekonfliktní. Přirozené bylo navozování kontaktů u straších dětí ve spontánních činnostech. Učitelky věnovaly pozornost správnému vyjadřování a rozvoji slovní zásoby. Vztah mladších dětí k učitelce byl založen na důvěře a kladné citové vazbě, což pozitivně ovlivňovalo utváření jejich postojů a chování mezi dětmi navzájem.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování výchovně vzdělávací činnosti (řízené a spontánní) není prováděno na základě promyšlených systematických celků (témat), při nichž by byly uplatňovány všechny výchovné složky. Hodnocení je dobré.

Podmínky řízených a spontánních činností - personální - hodnocení je velmi dobré,

- materiální - hodnocení je ještě vyhovující,

- psychohygienické - hodnocení je velmi dobré.

Z průběhu organizace, uplatnění metod a použitých forem ve vzdělávací činnosti vyplývá jejich velmi dobrá úroveň - hodnocení je velmi dobré.

Motivace a hodnocení řízených a spontánních činností - hodnocení je vynikající.

Interakce a komunikace v řízených a spontánních činnostech - hodnocení je velmi dobré.

Celkovou kvalitu vzdělávací činnosti školy pozitivně ovlivňuje úroveň práce pedagogů, negativně materiální zázemí a systém jejího plánování s uplatněním všech výchovných složek ve zvoleném okruhu poznatků (tématu). Hodnocení je dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Výchovně vzdělávací činnost školy je zaměřena na všestranný rozvoj osobnosti dítěte. Koncepční záměry stanoveny nejsou. Pro školní rok 1999 - 2000 je vypracován „Roční program“. Jsou v něm vyznačeny úkoly a částečně prostředky realizace jen pro některé oblasti vzdělávání (oblast životosprávy, denního režimu, hrových činností a rozvoje fyzické zdatnosti). Ty mají převážně dlouhodobý charakter a nejsou stanoveny na základě analýzy předcházejícího školního roku. V programu jsou rovněž vyznačeny okruhy poznatků v jednotlivých ročních dobách, které se vztahují pouze k životnímu prostředí a přírodě. Pro pedagogickou práci učitelek nejsou jasně dána pravidla pro plánování ve třídách ani rozsah a úroveň vedení třídní dokumentace. Za uplynulý školní rok bylo vypracováno „Hodnocení šk. r. 1998 -1999“. Podrobně informuje o činnosti a aktivitách školy, neobsahuje však rozbor dosažené úrovně ve vzdělávacím procesu, který by poskytoval potřebné informace pro další plánování.

Druhá část ročního programu je věnována řízení školy, a to pouze v oblasti kontroly a vzdělávání. Dále jsou v ní uvedeny formy spolupráce s rodinou, se základní školou, s ZUŠ a s zřizovatelem.

Plánování je pojato v obecné, spíše formální rovině a netvoří plně ucelený systém včetně analýzy a vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce předškolního zařízení. Hodnocení je ještě vyhovující.

Organizování

Mimo učitelek, pracuje v MŠ dalších 5 provozních pracovníků s různě dlouhými pracovními úvazky, které rozvržením pracovní doby odpovídají podmínkám a potřebě školy. Povinnosti všech pracovníků vyplývají z Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, který byl vydán MŠMT ČR pod čj. 16 969/96-42. Jejich konkretizace je uvedena v pracovních náplních a ve „Vnitřním řádu MŠ pro zaměstnance“. Pouze pro učitelku, která zastupuje ředitelku v době její nepřítomnosti ve škole, nejsou stanoveny kompetence a odpovědnosti.

Pravidla mezi školou a rodinou jsou stanovena v „Řádu MŠ pro rodiče“. Formulace mají vstřícnou formu, některé jsou již zastaralé a vyžadují upřesnění v souladu s právními předpisy pro předškolní zařízení. Řád obsahuje kromě povinností pouze jedno právo směřem k rodičům (možnost účastnit se vzdělávacího procesu), což není při současném pojetí výchovně vzdělávací činnosti MŠ v úzké součinnosti s rodinou dostatečné (např. možnost konzultace a odborné pomoci při výchově dítěte, vznášet připomínky, náměty, apod.).

Informovanost rodičů je zajištěna především denním kontaktem při předávání dětí. Jsou pravidelně seznamovány s výtvarnými pracemi a výrobky dětí, již méně s úkoly a cíly vzdělávací práce v jednotlivých tematických celcích. Schůzka s rodiči byla realizována, dle slov ředitelky, jedna a to před vstupem dětí do MŠ. Zápis o jejím obsahu nebyl předložen.

Informace směřem k pracovníkům školy jsou předávány včas, v písemné podobě (nabídky vzdělávacích akcí, časopisy apod.) jsou ukládány na určené místo a všem dostupné. Některé závazně platné informace mají učitelky přímo ve třídách (Pracovní řád, Kolektivní smlouva).

Povinná dokumentace MŠ je roztříděná a přehledně uspořádaná. Evidence dětí je vedena na starších formulářích, obsahuje však všechny potřebné údaje. Ostatní dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Důvěrné informace jsou zajištěny proti zneužití.

Škola se zúčastňuje podle možností kulturních a divadelních přestavení, navštěvuje různé výstavy v Bystrém a v nedaleké Poličce. Zápisy v pamětní knize dokladují velmi pěkně uspořádanou výstavu prací dětí z MŠ v červnu loňského roku, kterou se škola poprvé veřejně prezentovala. K pravidelným akcím patří zajišťování kulturního programu při vítání občánků a u příležitosti setkání důchodců. Všemi těmito i dalšími nejmenovanými aktivitami obohacuje mateřská škola výchovně vzdělávací program a život dětí v předškolním zařízení.

Ve svém programu zahrnuje škola spolupráci se základní školou a základní uměleckou školou. Vyměňují si vzájemné návštěvy, učitelky MŠ se zúčastňují zápisu do 1. třídy a dětem talentovaným je umožněno navštěvovat taneční kroužek přípravného oddělení.

Velmi dobrou spolupráci má škola se svým zřizovatelem, městským úřadem, a to především v oblasti materiálně technické. Značné finanční prostředky byly vynaloženy před dvěma lety na plynofikaci mateřské školy a v současné době na výstavbu bytů, při níž se nyní objevují různé skryté a závažné závady již z doby stavby budovy MŠ v akci „Z“. Rekonstrukce nevyhovující spojovací chodby, úprava školní zahrady a malování celého objektu jsou předmětem jednání pro letošní rok.

Vzhledem k současným podmínkám školy je vytvořený organizační systém reálný. Hodnocení je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Z přehledu o absenci pracovníků školy vyplývá celková náročnost zajišťování plynulého provozu školy. Byly zaznamenány časté pracovní neschopnosti převážně z důvodu nemoci jak pedagogických, tak provozních pracovníků. V mnohých případech vynakládal zbylý personál

značné úsilí k vzájemnému zastupování. Jen v minimálních případech byly zajištěny zástupy zvenčí, což dokladují krátkodobé pracovní smlouvy. Z rozhovorů s učitelkami a z jejich jednání byly zcela zřetelné velmi dobré kooperativní vztahy, kterými vytvářejí příjemnou a pohodovou atmosféru ve škole. Při rozborech vzdělávací činnosti byly pedagogické pracovnice vstřícné odborné diskusi.

Pro oblast vzdělávání jsou v ročním programu stanoveny úkoly a ředitelkou vytvářeny dobré podmínky pro další vzdělávání. V letošním školním roce bylo studium zaměřeno na získání nových poznatků v logopedii a hudebně pohybové výchově. Postupně je doplňována učitelská knihovna o novou odbornou literaturu, z časopisů jsou k dispozici Předškolní výchova a Informatorium. Kritéria k hodnocení jsou stanovena. Mají však obecný (méně konkrétní) charakter, ale v návrzích na osobní hodnocení a k přiznávání odměn jsou konkrétní zdůvodnění.

K vytváření příznivého klimatu školy, efektivnosti vedení a motivování pracovníků kladlo především v průběhu posledních let velké nároky na pohotové jednání a osobní vystupování ředitelky. Výsledkem je soudržnost kolektivu, pracovní a pedagogická odpovědnost. Hodnocení je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Běžná kontrola provozu a vzdělávacího procesu je prováděna denním stykem s pracovníci, a krátkými orientačními vstupy na základě stanovených úkolů v ročním programu. Zápisy z těchto kontrol nejsou dokladovány. Nedostatky závažnějšího charakteru jsou projednávány na provozních poradách (2x do roka).

Hospitace byly v letošním školním roce provedeny u dvou učitelek. Cíle k nim nejsou předem plánovány, je sledován úkol a obsah činností, který si stanovila učitelka. V zápise jsou popsány využití metody, zájem učitelky o děti. V závěru je pak hodnocena úroveň dětí ve vztahu k plnění úkolu a není hodnocen výkon učitelky. Hospitace tak nesledují pedagogický záměr, který by byl následovně zahrnut do analýzy výchovně vzdělávací práce a celkové úrovně vzdělávacího procesu.

Hodnocení je dobré.

Hodnocení kvality řízení

Celková kvalita řízení v mateřské škole má průměrnou úroveň. Hodnocení je dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení podle § 13a odst. 2 a § 13b odst. 3 zákona ČNR č. 564/1999 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů ze dne 17. září 1999
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Roční program na školní rok 1999/2000
- Hodnocení - šk. r. 1998/1999
- Řád mateřské školy pro rodiče
- Vnitřní řád školy (pro zaměstnance školy)
- Režim dne

- Týdenní přípravy výchovně vzdělávací práce učitelek
- Přehled výchovné práce 1. a 2. třídy
- Individuální plán pro dítě s odkladem školní docházky
- Diagnostika dětí
- Evidence dětí (přihlášky, rozhodnutí, evidenční listy)
- Povolená výjimka z počtu dětí ve třídě ze dne 15. listopadu 1999
- Výkaz MŠMT k 30. září 1999
- Pověření rodičů k odvádění dětí z MŠ
- Personální dokumentace
- Rozpis pracovní doby učitelek
- Základní povinnosti učitelek
- Základní povinnosti provozních pracovníků
- Kritéria pro přiznání osobních příplatků a k odměňování
- Zápisy z pedagogických porad
- Zápisy z provedených kontrol
- Zápisy z hospitací
- Přehled čerpání finančních prostředků přidělených zřizovatelem
- Zápis z provedené inventarizace k 31. prosinci 1999

ZÁVĚR

Celkové hodnocení činnosti mateřské školy je dobré. Příkladné je vytváření pozitivního klimatu školy.

Při kontrole vyjmenovaných dokladů nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Nebylo zjištěno neefektivní využívání přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Marcela Pechancová

Marcela Pechancová v. r.

Ve Svitavách dne 30. března 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. března 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Marie Fricová

Ficová Marie v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-14	104 162/00-1164
Zřizovatel	2000-04-14	104 164/00-1164

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány